

I DAG

HVAT VARD AV
TROTABÚGVINUM?

Trotabúgsprát afturhaldsins tagnaði!

ÞETTA landsstýrið hefur ekki sítid meira enn eitt ár, tá »Dagblaðið« hat lesarar sínar víta av, at nú var illa stutt í Føroyum, føroyski landskassin var um reppið at fara á húsagang — eitt fyrirbrigdi, ið Dagblaðsnefnið skuldi verið serkonur t.

»14. September« vildi ikki vera aftari enn »Dagblaðið« í sinum at-
voknum móti føroyska samfelagnum, og samleiks- og veruleikafjarur
enn altíð hat hann sínar lesarar bart út víta, at landskassin var farin
á húsagang, og at P. M. Dam, logmaður, var farin til Danmarkar at
eiga ríkisstjórnina frá føroyska trotabúgvinum.

SOLEIÐS royndu hesar miklu tjóðarheftur at skapa misálit til fø-
royskan figgjarpolitikki í útheiminum; men tað kann vera góðum for-
oyngum ein ugg, at grannar okkara ikki havi stórt meira álit á hes-
man spøgsmiðjunum, enn flest allir hugsandi føroyingar.

ØRÐVISI hevur tá gingið, enn hvat hesar tjóðarspillur so skaðafroð-
æ boðaðu frá, tí figgjargila hevur samfelagið ongatið í vanligum
fóðum verið so væl at sær komið sum nú.

8. nov. eiga vit samfyllt at lesa tinggrindina fyri øllum teim-
um sum í orð og talu hava skaðað Føroya fólk og føroysku
tjóðina móti veggis úrheiminum við heileiðs ranglýsingum av okk-
ara figgjardvurskiftum.

Fólkaheimið Føroyar

ØLLUM Føroya ungdomi verður tryggjað-
ur javnbjóðis rættindi og somu atstøður
til lærdóms og menningar av andans evn-
um og handalagi, uttan mun til figgjar-
viðurskifti ella hvar ein í landinum hev-
ur bústað.

»SJÁLVSTÝRISMAÐUR« í »14.
sept.« ger upp við fólkaflokkir
sum sjálvstýrisflokk og dregur
fram, hvat fólkaflokkurin fekk av-
viktið tey 8 árin, hann sat við
móðarluta í landsstýrinum. Niður-
støðan er heima:

1. Sáttmálaáðing um at stappa
sjálvstýrispolitikkinum.
2. Løgregla gjørd dansk.
3. Uppskot um føroyskan skúla
feli.
4. Stutmáli undirskrivaður um
radarstöð á Sandfell.
5. Deyðarvæssing á Sandfell.
6. Føroyar gjørdar til danskt m-
ríndistrikt.
7. Danskir hermenn og hundar
beittir eftir føroyingum.
8. Føroysku fiskiniðini avreidda.

SOSIALURIN Viðmerkingar

HVAT VAR MISTAKIÐ?

SOLEIÐS tekur »14.sept.« til í grein
har blaðið roynir tváa hendur sín-
ar fyri hatti mikla mistakið, tá tað
í óglingum, ósannandi- og lygu-
greinum skrivaði um spreingingar
í Vestmanna, har NATO skuldi
goyma atombombur.

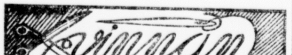
HAR hevur so »14.sept.« av-
dukað, at ikki er øll NATO-
skrivningin so áðandi og góð-
ur kostur hjá teirri veljar-
fjóld, ið teir av øllum alvi
royna at vilføða og reka í vit-
loysi.

»Hetta var eitt mistak hjá 14.
sept., tað er rétt, men vit hava
progv fyri, at mangar atlanir eru

skrinlagdar, tí 14. sept. hevur av-
dukað tað.

Ja, satt er tað, soleiðs tekur
blaðið til. Vissuliga vilja teir hava
fólk at trívast, at máttmikla NA-
TO letur seg kúga og trýsta og
noyðist dvina fyri 14. sept., hvørs
skrivning er gittin sum aloftast óálit-
andi fyri hugsandi føroyingar og
fleiri meira í metum millum út-
endingar við minsta skili á fø-
royskum viðurskiftum.

Eingin føroyingur er í iva um,
at tað vil verða munandi torførari
hjá 14. sept. at fara progv fyri
skrinlagdar NATO atlanir enn hjá
flestu føroyingum at vísa á NATO
atlanir, gjørdar av 14. sept., ið
ikki hava verið ánað enn bert
bluff í einari nýggjari røð av
rumbuskviving í staðin fyri loys-
ingina, ið ikki tykist rina við
manna millum.

SAMFELAGSHUGAÐAR KVINNUR

Í okkara grannalondum eru
kvinnurnar ógvuliga politiskt
áhugaðar eins og tær gera seg
meira og meira galdandi á øll-
um samfelagsøkjum.

Í javnaðarflokknum í Norðan-
londum er nógvastaðni nærum
heilmingurin av flokksliminum
íkvinnur, og allastaðni gera tær
eitt vala arbeiði.

Tá ið val er brúka flokkarnir
størping til valstríðið, og
umráðandi er at hava nóg mik-
ið at taka av. Heldur ikki á
figgjarkinum bera kvinnurnar
seg undan, tí tað er javnan at
frætta, at júst kvinnurnar hava
útvega stóran part av pening-
inum, ja, vit víta um, at kvinn-

urnar hava útvegað allan tann
pening, ið felag hava brúkt í
valstríðinum.

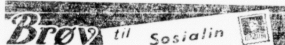
Frøvgis hevur føroyska
kvinnan ikki gjørt størvegis
vart við seg, tá tað reður um
samfelagsvurskifti, hóast
áhugamað hennara ikki eru aft-
ari enn áhugamað mannsins.

Brot úr fundarsamtýktini, ið
gjørd varð á landsstjórnar-
javnaðarflokksins á Skála.

»Av øllum rettlintum fólki í
Føroyum er tað væl fagnað, sum í
seinstu try árin er vundið av
rættindum á okjum á sjónum, ið
væ ong-tíð hava átt veðuræti á,
ella sum vit høvdu mist. Her verður
serliga hugsað um tær nýggju
havnirnar og tær nýggju veiðuoki-
ni, vit hava vundið í Grønlandi,
og sum longu hava havt ovstør-
st innløggingir fyri okkara fiski-
menn. Við skrásetingini av
12 mila markinum út frá beinum
linjum í Íslandi og Noregi vóru
okkara fiskimenn ríknir av aldar-
gamlum fiskileiðum, ið høvdu al-
miklari tyding fyri land og fólk
okkara og sjálvandi fyrst og fremst
fyri okkara fiskimenn. Hetta var
ein hin meinasti stungur, vit hava
verið fyri.

Tað var tí tikið imóti við ser-
liga stórum fagn, tá ið samráð-
ingarnar við okkara frændir í Ís-
landi og Noregi bar at tí úrsliti
at okkara fiskimenn aftur fing-
u rett at veiða fisk á 6 mila mark
inum á flestu fiskiðum undir
Noregi við øllum forum og øll-
um greiðum og inn at gamla 4
mila markinum á flestu gomlu
veiðuleiðum okkara undir Ís-
landi við snori og snellu...«

Keypmannahavn, í august 1962.

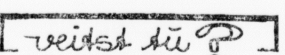
SAMHUGARHEILSAN.

TAÐ er okkum greitt, at tit har
heima nú gera tykkum til, til val-
ið, og vit ivast ikki í, at tað allar
góðar kreftur leggja saman og til
brots fyri sosialistisku stevnuni, so
verður valstríðin eini at geva
úrslit, ið javnaðarkvinnur og jav-
naðarmenn verða at frøða seg yvir,
tá 8. nov. er farin aftur um bak.

Hetta skot bert vera ein litil
heilisan til javnaðarfólk heima og
ein vísan um, at á øngum sinni
hevur javnaðarfólkurin millum les-
andi føroyingar her niðri verið so
stórir sum nú.

Fegnir vildu mangir av okkum
tikið ódnartøk við tykkum; men
okkara fíkindi til avreksverk at út-
inna eru avmarkað; men eitt
kønnu vit fullvísar tykkum um
føroysku valstýring verða ongatið
at hava havt so nógvur bræva-
bjálvar við atkvøðseolum frá
Flatlandum at opna sum hesi ferð
— og væl at merkja so NOGVAR
við krossinum á rottum staði —
fyri javnaðarflokkinum.

Verði hetta ein litil fyrbils sam-
hugarheilsan; meira kemur seinri.
Við javnaðarkvøð
Asfaltföroyingur.

AT málið um fólkapensjón
var lagt fram og endurreist
eisini meðan fólkaflokkssam-
bandið ráddi fyri borgum;
men varð ongatið viðgjørt av
sonnum undir tí stýrinum, og
at hesin tydingarmikili tættur í
okkara sosiallóggevnu varð
framdur heilanvegin, sum
landsstýrið fekk javnaðar-
leiðslu

AT tá ið TRYGGINGARSAM-
BANDIÐ FØROYAR, sum í
dag eigur nakrar og tjógu ml
jómir krónur, varð stovnað,
søgu fólkafloksmenn meir
og minni háðandi: »Tjónbýtið

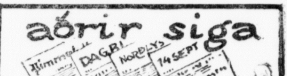
tí bara tryggingina, men tað
kemur ongan praktískan tydn-
ing at hava.«

AT Sjálvstýrisflokkurin fekk 8
árin eina hestur lagt EITT
sjálvstýrisfólki mál á tann: toll á
»Anders And« og tilk blóð til
frama fyri bygging av sam-
komuhúsum.

AT avtøffingarpolitikur fólka-
flokksins eisini rakk itróttini,
tí undir fólkaflokkstýrinum
varð itróttaróðgevarastíð av
tikið.

AT tá ið málið um ellisrentu á
fyrsta sinni kom fyri á tingi,
vóru sambands- og sjálvstýris-
menn eini 10 ár samdir um, at
Sagen údsættes til næste ár.

AT síðan Erlendur Patursson gjørd
ist formaður í Fiskimanna-
felagnum, hava fiskimenn ong-
ar sjáttmálaðar lønarviðbøtur
vundið, men verið fyri fyrri
stórum bakkostum, tá ein sam-
metir við dyrtiðina.

»VALUTA FOR STEMMENE.
»Dimmalætting« er fætin, tí vit
hava endurtikið orðinum hjá ein-
um sambandsmanni tá hann segði:
at í sambandinum fingu fólk stein
ar fyrri breyð, men í javnaðarflokk
inum valuta fyri atkvøðuna, og
hevur hann ivaleyst hugsað um, tá
ið sambandsflokkurin í heili 10 ár
um ellisrentuna segði: »SAGENS
UDSÆTTES TIL NÆSTE ÅR«, ella
tá ið sambandið saman við
fólkaflokkinum kvæstraði uppskot
javnaðarmanna av tingborði.
Blaðið sigur m.a.:

»Endelig ved ihvert fald enhver
forhenverende som nuværende
sambandsmand, at langt den ve-
sentligste part af de penge, hvor
med socialdemokratiet gennem
sit kunstprodukt af en »sam-
bandsmand« erklærer at give
vælgerne »valuta for stemmen«
er erhvervet gennem de kanaler,
som har været Sambandspartiets
forreste opgave i skiftende tider
at holde åbne, samhörighe-
den med Danmark.«

»BREVKASSE, Sosialurin.
Einar tver ferðir meðan og havi
verið burtstaddur, havi eg
rakt við, at Sosialurin skuldestur
Erlend Patursson fyri, at hann
sum umboðsmaður Fiskimanna-
felagsins ikki mótti tí tingingar
við íslensku ríkisstjórnina, tá
tað ráddi um at vinna aftur tæy
mistu fiskirettindini í Íslandi.
Eg loyvi nær at spyrja, um So-
sialurin torir standa við hesi orð
ella um hetta bara eru skuldset-
tingar, ið nýtast verða upp undir
val.

Grønlandsmaður.

SVAR: Tað er skiljandi, at tað
man vera hart hjá fiskimonnum at
frætta, hvussu formaður teirra hag-
reðir teirra áhugamað — og ikki
minst tá tað reður um slíkt livs-
neyðsynjarmál, sum fiskirettindi
okkara undir Íslandi.

Erlendur Patursson skuldi verða
ein limur í tí sendinevnd, sum undir
ir formannskap: P. M. Dams, log-
mann, fór til samráðingar við Ís-
lendingar.

Teir 3 av sendinevndini fóru til
Íslands við føroyska vaktarskipi-
num »TERNUNIK«, meðan Erlendur
Patursson fór við danska skipi-
num »DRONNING ALEXANDRI-
NE«.

Teir 3 av sendinevndini søu
ongatið Erlend Patursson, og hann
mótti heldur ikki á einum einasta
samráðingarfundi — av góðum
grundum, tí hann stakk av aftur
við »DRONNING ALEXANDRI-
NU« á somu ferðini heimaftur til
Føroyar.

Ja, so nógv virdi formaður Fiski-
mannafelagsins hin føroyska fiski-
mannin og eitt av hansara størstu

áhugamálum: at vinna Íslandsfisk-
in aftur. So nógv virdi hann fiski-
mannahimini: týmdi ikki at móta
við samráðingar, tá tað galt um at
vinna aftur fiskigirunnar, ið áður
hava verið og aftur kunnu koma
at verða tann livsnervin, ið kann
bjarga føroyskum fiskimannaheim-
um, fiskimanninum, konu og børn
um hansara undan hungri og halli.
Ja, »Grønlandsmaður«, soleiðs
royndst tykkara felagsformaður í
hesum máli, sjálvi um hetta ikki
var stórt verri enn á øðrum okjum,
t. d. við sáttmálaðum, har hann
ikki hevur vundið tykkum so frægt
í peningi sum fyri eina matar-
tuggu hesi 12 árin, hann hevur
sítið sum formaður í Føroya Fiski-
mannafelag.

TAÐ ER VERULEIKI:

AT undir hesum landsstýrinum er
munandi bót uppá vanlukku-
tryggingina, soleiðs at biðitíðin
nú er sett niður frá 13 vikum til
14 dagar, dagpeningur hjá hæk-
aður frá 6 kr. og upp í meira
enn 20 kr. um dagin, og skaða-
viðbótið, ið áður varð roknað út
frá 2700 kr. verður nú roknað út
frá ongatið minni enn 5000 kr.

VALPRÁT Í TÓNUNUM

Aftur eru vit við nokrum brot-
um frá meir og minni meining-
um veljarum. Tøkk fyri brot-
ini, vit hava fingið sendandi,
fleiri eru vælkomin.

Ein FÓLKAFLOKKSTINGMAÐ-
UR sigur:

»Tá ið hin grái freistar ein mann
sendir hann eina kvinnu, og tá ið
hann freistar ein fólkaflokk-
mann, sendir hann ein riddara-
kross...«

Ein TJÓÐVELDISMAÐUR sigur:

»Til heljar við øllum skapnum
hjá Dam, tí fyri hvønn linubát,
ið kemur, missa vit ein skipa-
farm av atkvøðum...«

Ein SJÁLVSTÝRISMAÐUR sigur:

»Livsnervin í føroyskum sjálv-
stýri er sambandsflokkurin, tí
eina undir veingjaskjólí hans-
ara trivast sjálvstýrisflokkarnir.«

Ein SAMBANDSMAÐUR sigur:

»Sjæmuská fólkafloksins hevði
verið nóg long, um tað bara
hevði staðið: »Eingin yvir og
eingin við síðuna av Hákun...«

Ein FÓLKAFLOKKSMÁÐUR
sigur:

»Tað var tann tíð, eg fekk kjot
fyri at atkvøða, nú atkvøði eg
fyri at fáa kjot...«

(Fræmhald frá 2. síðu.)
prinsipielt einki at fáa í lag í
samarbeði við danir.

Hvussu oftani Hákun sigur:
Har var einið Dam, so verður
tað aldri at eydnast Hákun ella
nokrum fólkafloksmanni at
skera tað burtur, at tað var
Dam saman við øðrum góðum
kreftum, ið var við frá fyrstuni
at leggja grundarlagið undir
realkreditstovnin.

Men tað kann nú vera nakað
um tað, sum menn siga: hvat
lønar tað seg at tretast við
fólkafloksmenn um, hvør ær-
una eigur av útbyggjanini av
skipafloatum. Men tað ger so
tað sama, her gongur sjón fyri
søgn, og Føroya fólk er fort
fyri at døma í hesum máli. —